

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5Co/99/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5310200593
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Cabadajová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5310200593.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: X. J., nar. X. X.. XXXX, bytom R.. I. XXXX, J. R. K., zastúpeného JUDr. Romanom Hriateľom, advokátom, so sídlom U., R. č. XXX/XX proti odporkyni: C. J., nar. XX. X. XXXX, bytom R.. I. XXXX, J. R. K., zastúpenej Advokátskou kanceláriou Varmus, s. r. o., Palárikova 83, Čadca, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 16C/258/2013-602 zo dňa 27. októbra 2015, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd návrh zamietol. Navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporkyni trovy konania vo výške 199,16 eur a na účet právneho zástupcu odporkyne trovy právneho zastúpenia vo výške 12.217,64 eur v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na ust. § 80, § 91, § 226 O.s.p., § 143 Občianskeho zákonníka a vykonané dokazovanie, na základe ktorého dospel k nasledovným skutkovým a právnym záverom:

Medzi základné predpoklady návrhu na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti patrí preukázanie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, riadny okruh účastníkov konania a preukázanie vlastníckeho práva navrhovateľom.

Naliehavý právny záujem je daný spravidla tam, kde bez požadovaného určenia by zostalo právne postavenie navrhovateľa neisté. Ak je predmetom požadovaného určenia vlastnícke právo k nehnuteľnosti, je naliehavý právny záujem daný, ak rozsudok vyhovujúci návrhu môže prívodiť zosúladenie evidovaného a právneho stavu. Ak navrhované určenie k odstráneniu právnej neistoty nevedie, resp. na podklade rozsudku určujúceho vlastnícke právo k zmene právneho postavenia navrhovateľa nedôjde, naliehavý právny záujem daný nie je. Naliehavý právny záujem daný nie je ani vtedy, aby sa určovacím výrokom súdu malo určovať vlastnícke právo navrhovateľa v minulosti, t. j. že navrhovateľ bol vlastníkom nehnuteľnosti v minulosti, nie ku dňu rozhodovania súdom.

Ďalším predpokladom úspešnosti žaloby o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je v zmysle vyššie uvedeného riadny okruh účastníkov konania. Účastníkom konania v takomto prípade, kedy sa navrhovateľ domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v celosti, nielen určenia vlastníckeho práva ku konkrétnemu spoluvlastníckemu podielu konkrétnej osoby, sú všetci tí, ktorí sú zapísaní v katastri nehnuteľností ako vlastníci alebo spoluvlastníci, resp. ich právni nástupcovia a všetci tí, ktorí tvrdia, že sú vlastníkami nehnuteľnosti, ktorá je predmetom sporu. Nedostatočné vymedzenie okruhu účastníkov konania má za následok zodpovednosť navrhovateľa za výsledok sporu spočívajúci v zamietnutí návrhu na určenie vlastníckeho práva.

Uvedené predpoklady je súd povinný skúmať v každom štádiu konania.

V súdenom prípade sa navrhovateľ domáha určenia, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva číslo XXXX, katastrálne územie J. R. K., a to parcely KNC číslo 499/1 - zastavaná plocha o výmere 255 m², parcely KNC číslo 499/2 - zastavaná plocha o výmere 57 m² a domu číslo súpisné XXXX postaveného na parcele KNC číslo 499/1.

Vykonaným dokazovaním, a to pripojeným výpisom z citovaného listu vlastníctva číslo XXXX, na ktorom sú vlastnícke vzťahy k sporným nehnuteľnostiam zapísané, mal súd preukázané, že vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam ku dňu rozhodovania súdu svedčí N. W., nar. XX. X. XXXX v podiele 1/1, ktorý tieto nehnuteľnosti nadobudol titulom kúpy na základe kúpnej zmluvy registrovanej pod V 208/2011 zo dňa 8. 3. 2011. Menovaný N. W. účastníkom daného súdneho konania o určenie vlastníckeho práva navrhovateľa k týmto nehnuteľnostiam ku dňu rozhodovania súdu nie je. Poznámka o začatí daného súdneho konania podľa § 44a O. s. p. z citovaného výpisu z listu vlastníctva nevyplýva. Za tohto stavu, kedy sa nehnuteľností tvoriacich predmet daného súdneho konania dotkla ďalšia právna zmena a súčasne z listu vlastníctva nevyplýva, že by účastníci na ochranu svojich práv vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam uplatnili právo podľa § 44a O. s. p., bol súd toho názoru, že naliehavý právny záujem navrhovateľa na ním požadovanom určení daný nie je. Naliehavý právny záujem nie je daný, ak sa nehnuteľností tvoriacej predmet sporu dotkla ďalšia právna zmena a zároveň táto zmena nenastala až po tom, čo do katastra nehnuteľností bola zapísaná poznámka podľa § 44a O. s. p., na základe ktorej poznámky je prelomená záväznosť súdneho rozhodnutia iba voči účastníkom konania (§ 159a O. s. p.). V danom prípade, ak by aj súd určil, že navrhovateľ je vlastníkom sporných nehnuteľností, jeho právne postavenie sa nijako nezmení. Kladné rozhodnutie súdu o určení vlastníckeho práva navrhovateľa k sporným nehnuteľnostiam by zostalo nevykonateľné. Nebolo by ho možné zapísať do katastra nehnuteľností. V katastri nehnuteľností by naďalej ako vlastník sporných nehnuteľností zostal zapísaný N. W., na ktorého by sa toto prípadné kladné rozhodnutie súdu o určení vlastníckeho práva navrhovateľa k sporným nehnuteľnostiam nevzťahovalo, a to z dôvodu, že menovaný nebol účastníkom daného súdneho konania a nebola ani do katastra nehnuteľností zapísaná poznámka o začatí predmetného konania, na základe ktorej by súdne rozhodnutie tejto veci mohlo zaväzovať aj N. W. ako ďalšieho nadobúdateľa sporných nehnuteľností. Súčasne súd nemohol rozhodovať ani o určení vlastníckeho práva navrhovateľa k sporným nehnuteľnostiam v minulosti, t. j. že navrhovateľ bol vlastníkom týchto nehnuteľností ku dňu ich prevodu na nového nadobúdateľa, nakoľko na takomto určení naliehavý právny záujem daný nie je. Ako vyplýva z ustanovenia § 80 písm. c/ O. s. p., určovacím výrokom súdu sa navrhovateľ môže domáhať určenia, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, nie toho, či tu v minulosti právo bolo alebo nebolo. Z týchto dôvodov sa súd nestotožnil s obranou odporcu, že jeho naliehavý právny záujem je daný, nakoľko určením v danom konaní, že je výlučným vlastníkom sporných nehnuteľností, bude vyriešené v druhom konaní, že je kúpna zmluva, ktorou boli nehnuteľnosti v priebehu konania prevedené, platná.

Zároveň tým, že v konaní bolo výpisom z listu vlastníctva číslo XXXX, katastrálne územie J. R. K. preukázané, že vlastníkom sporných parciel ku dňu rozhodovania súdu o navrhovateľom uplatnenom nároku na určenie jeho výlučného vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam je N. W., nar. XX. 4. XXXX, ktorý ku dňu rozhodovania súdu nie je účastníkom konania, súd súčasne konštatuje, že navrhovateľ ku dňu rozhodovania súdu o ním uplatnenom nároku neustálil ani riadne okruh účastníkov konania. Súd navrhovateľa na úpravu návrhu na začatie konania spočívajúcu v úprave okruhu účastníkov konania nevyzýval, nakoľko takéto poučenie by nepochybne prekračovalo poučovaciu povinnosť súdu v zmysle § 5 O. s. p., ktorá navyše odpadá v takom prípade, ak je účastník v konaní zastúpený advokátom.

Výpisom z listu vlastníctva číslo XXXX, katastrálne územie J. R. K. podľa názoru súdu zároveň vyšla najavo nová skutočnosť, a to skutočnosť, že nehnuteľnosti tvoriace predmet daného súdneho konania boli v priebehu konania prevedené na tretiu osobu, ktorá účastníkom daného konania nie je a v katastri nehnuteľností nie je vedená ani poznámka o začatí daného súdneho konania, na základe ktorej by bol kladný rozsudok súdu záväzný v zmysle § 159a O. s. p. aj pre ďalších nadobúdateľov sporných nehnuteľností po zápise tejto poznámky. Táto skutočnosť v čase posledného rozhodovania odvolacieho súdu uznesením, č. k. 5 Co 142/2013-501 zo dňa 22. 7. 2013 známa nebola. Odvolací súd ku dňu citovaného zrušujúceho uznesenia dokazovanie výpisom z listu vlastníctva číslo XXXX, katastrálne územie J. R. K. nevykonával. Za tohto stavu bol súd potom toho názoru, že oproti poslednému rozhodovaniu odvolacieho súdu citovaným zrušujúcim uznesením nastala podstatná zmena skutkového stavu, kedy záväznosť právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v zrušujúcom rozhodnutí v zmysle § 226 O. s. p. daný nie je. Preto súd v nadväznosti na takto existujúci skutkový stav ku dňu jeho rozhodovania ďalšie dokazovanie výsluchom účastníkov, svedkov, oboznámením sa s ďalšími listinnými dôkazmi, nariadením znaleckého dokazovania nevykonával, nakoľko to považoval nadbytočné a z tohto

dôvodu zamietol i návrhy navrhovateľa na vykonanie dokazovania výsluchom ním navrhnutých svedkov, výsluchom účastníkov a znaleckého dokazovania súdnym znalcom z odboru grafológia.

Z uvedených dôvodov, keďže súd nemal daný naliehavý právny záujem navrhovateľa na ním požadovanom určení i s prihliadnutím k tomu, že nebol riadne ustálený okruh účastníkov konania na strane odporcu, bol súd preto nútený návrh navrhovateľa na určenie jeho vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na liste vlastníctva číslo XXXX, katastrálne územie J. R. K. zamietnuť.

Odporkyňa bola v konaní v celom rozsahu úspešná, súd jej preto v súlade s § 142 ods. 1 O. s. p. priznal náhradu trov konania vo výške 199,16 eur z titulu zaplateného súdneho poplatku za dovolanie (čl.332) a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške spolu 12 217,64 eur. Pri výpočte odmeny za jeden úkon právnej pomoci súd vychádzal z hodnoty nehnuteľnosti určenej znaleckým posudkom nachádzajúcim sa na čl. 13 spisu, podľa ktorého je hodnota predmetu sporu po prepočte na platnú menu vo výške 61 739,69 eur.

V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Navrhoval odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v plnom rozsahu zrušiť a vec mu vrátiť na nové konanie. Vo svojom odvolaní poukazoval na to, že konanie, ktoré predchádzalo samotnému rozhodnutiu vo veci samej, trpí takými nedostatkami, ktoré majú za následok nezákonné rozhodnutie vo veci samej. Súd pochybil, keď o návrhu navrhovateľa na prerušenie konania pokračoval v konaní a rozhodol vo veci samej, hoci ešte uznesenie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania nebolo právoplatné. Uznesenie, ktorým sa rozhoduje o návrhu na prerušenie konania, musí byť vždy vyhlásené, písomne vyhotovené, doručené účastníkom a je možné podať voči nemu odvolanie v lehote 15 dní. Prvostupňový súd nekonal tak a rozhodol vo veci samej bez toho, aby vyčkal právoplatnosť uznesenia, ktorým rozhodoval o návrhu na prerušenie konania. Týmto došlo k porušeniu procesných ustanovení, ktoré možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivý proces, ako aj odňatie práva účastníkovi konať pred súdom. V ďalšom poukázal na to, že súd návrh vo veci zamietol s poukazom na skutočnosť, že u navrhovateľa v danom prípade nie je naliehavý právny záujem. Prvostupňový súd fakticky prevzal citáciu z rozsudku Najvyššieho súdu SR, avšak vytrhol z celej právnej vety len určitú časť. Prvostupňový súd sa neriadil záverom Najvyššieho súdu SR a vec posudzoval účelovo, formálne, bez toho, aby zvažoval aj fakticky aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi navrhovateľom a odporcom a samotnú určovaciu žalobu ako prostriedok na odstránenie právnej neistoty. Prostredníctvom uvedeného návrhu sa domáha určenia výlučného vlastníctva predmetnej nehnuteľnosti. Je nepochybné, že bez takéhoto určenia jeho právo ako výlučné vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam je ohrozené. Taktiež jeho právne postavenie je bez rozhodnutia vo veci neisté. Jedine určovací žaloba je prostriedkom na odstránenie jeho neistého právneho postavenia. Je teda zrejmé, že žaloba spĺňa všetky funkcie určovacej žaloby v súvislosti s naliehavým právnym záujmom navrhovateľa. Jej prostredníctvom možno dosiahnuť úpravu tvoriacu určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov. Taktiež neobstojí tvrdenie prvostupňového súdu v tom, že v konaní pred Okresným súdom v Žiline, ktoré je vedené pod sp.zn. 24C/35/2011, v ktorom sa odporkyňa domáha neplatnosti kúpnej zmluvy medzi navrhovateľom a N. W., že otázku vlastníctva bude môcť súd ako prejudiciálnu otázku riešiť v tomto spore. Je nelogické, aby súd formálne zamietol žalobu o určenie vlastníctva medzi navrhovateľom a odporkyňou, kde je vykonané rozsiahle dokazovanie, kde sú ustálené právne názory odvolacieho súdu, aby takéto dokazovanie bolo riešené v rámci predbežnej otázky v spore o neplatnosť kúpnej zmluvy. Taktiež poukázal na to, že prvostupňový súd nerozhodol správne o trovách konania. Odporkyňa si nevyčísľala trovy v zákonnej 3-dňovej lehote a nie je správne uvedený základ pre výpočet úkonu na právnu pomoc. Podal návrh, aby odvolací súd vytýčil pojednávanie podľa § 214 ods. 1 písm. a), c) O.s.p. v predmetnej veci z dôvodu, že je dôvod na opakovanie aj doplnenie dokazovania v súvislosti s rozhodnutím vo veci samej s preukazovaním naliehavého právneho záujmu na strane navrhovateľa, ako aj porušenia zásady rovnakého zaobchádzania vzhľadom k tomu, že nebolo právoplatne rozhodnuté o odvolaní navrhovateľa voči rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania a tým, že súd rozhodol vo veci samej, znemožnil fakticky odvolaciemu súdu rozhodovať o návrhu navrhovateľa.

K odvolaniu navrhovateľa proti rozsudku súdu prvého stupňa nepodala odporkyňa písomné vyjadrenie.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal napadnutý rozsudok v intenciách uvedených v ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia ústneho pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p. rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v súlade s ust. § 221 ods. 1 písm. f), ods. 2 O.s.p.

V zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

V zmysle ust. § 221 ods. 2 O.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu do právomoci, ktorého vec patrí.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku a prislúchajúceho spisového materiálu dospel k záveru, že zo strany prvostupňového súdu došlo k procesnému pochybeniu, keď prvostupňový súd na pojednávaní dňa 27. októbra 2015 rozhodol uznesením o zamietnutí návrhu na prerušenie konania a ďalej v konaní pokračoval a vo veci meritórne rozhodol rozsudkom. Povinnosťou súdu prvého stupňa bolo rozhodnúť o návrhu navrhovateľa na prerušenie konania, uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na prerušenie konania doručiť účastníkom konania s tým, že voči uvedenému uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní. Uvedeným postupom súdu prvého stupňa došlo k odňatiu možnosti konať účastníkom konania a zároveň k porušeniu ústavného práva účastníkov konania na spravodlivé súdne konanie.

Z uvedeného dôvodu odvolací súd nemal inú možnosť, len rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť z dôvodu procesného pochybenia. Odvolací súd sa z dôvodu procesného pochybenia súdu prvého stupňa ďalej nezaoberal skutkovým a právnym posúdením veci.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd vyhovel odvolaniu navrhovateľa z dôvodov uvedených v odvolaní navrhovateľa, pokiaľ ide o procesnú stránku týkajúcu sa predmetu sporu.

Úlohou súdu prvého stupňa bude po odstránení uvedeného procesného nedostatku vo veci opätovne rozhodnúť.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.